

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben egy hónapra 1 kor.,
negyedévre 3, fél évre 6,
egész évre 12 kor.
Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).

Felelős szerkesztő:
BARTÓK LAJOS.
Kiadótulajdonos:
WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R-TÁRSASÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11—13.
Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill.
Hirdetések petit számításal, díjszabás szerint.

Fontos kérdések.

Békés lelkületű parlamenti politikusok azt hiszik, hogy a költségvetési vita gyorsan és simán fog lezajlani. Hiszik pedig ezt azért, mert meggyőződésük, hogy a képviselők legnagyobb része hiábavalóan tartja már a Házban való harczokat és sokkal fontosabbnak tartja a kerületekben való működést, mert a választópolgárok maguk már nem igen sokat adnak a Házban való utolsó hazabeszélésekre.

A harcziásabb elemek ezzel a felfogással szemben már most vértetik ugyan magokat, de a fegyverkezés igen lánghán megy; hiányzik az a bizonyos animó, a mely ilyenkor föltétlen szükséges; nincsen meg a parázs, melyet csak fuvatni kell, hogy lobot vessen a rárokott anyag.

Akármi gondolkoznak politikusaink, nagyon nem helyesen teszik, ha az ország ügyeit — s ezek közé a költségvetés is szokott tartozni, — személyes nézőpontból ítélik meg s esetleges kritikát, vagy véleményt attól tesznek függővé, hogy a választókerület bizalma megbomlott-e már,

vagy csak meg fog bomolni. A mi politikai életünk egyik legszomorubb oldala éppen az, hogy nem az ország általános nagy érdekét, nem a nemzetnek nagy szükségleteit vetik latba, hanem a személyes vonatkozásokat helyezik előtérbe éppen azok, a kiknek hivatása volna első sorban őrködni a fölött, hogy a nemzeti érdekek találjanak kielégítést. És mert ez így van, kötelességünk figyelmeztetni arra, hogy a látkör határán ott leselkedik a hadügyminiszter s várja a népszámlálás eredményeit. Sokkal jobban várja, mint bármelyik ugynevezett honatyánk. Várja pedig azért, hogy nagy tervével léphessen elő s föllállhassa az új gyalogezredeket s ezek után szaporíthassa a lovasságot és a tüzérséget, melynek számára máris új ágyuk készülnek az arzenálban.

A letünöfélben levő parlament tagjai vajjon törődnek-e most ezzel? Érdeklődnek-e a szaporodott »emberanyag« iránt? Törődnek-e azzal, hogy a hadügyminiszternek ellent kellene állaniok, nehogy a civilstatus újabb rabja legyen a katonai fináncztudomány, a mely abban kulminál, hogy

»civil fizess!« A katona a világesemények kulcsát nem az egyének szívében, egyéniségében keresi, nem azt keresi, hogy minő vágyak és gondolatok melegítik az ifjuság szívét s mi táplálja, fejleszti a gondolkodás és érzés székhelyét; mit törődik a katona a művészettel, mit a nemzet nagy íróival, mit a költészet szépségeivel, mit a nemzeti kultúrával, neki nem is kell intelligencia, mert csak engedelmes emberanyagra van szüksége. Ebből indul ki s így követel a civil-statustól egyre többet, mindig nagyobb anyagi áldozatokat s hogy legyen egy szép takaró, hát kitalálja, hogy mindez a béke fenntartása érdekében szükséges.

Ime csak egyetlen példát hoztunk fel, csak egy eshetőségre figyelmeztettük a költségvetési tárgyalásokra készülő képviselőket. A katonádsi mumus ébren van, ez a mumus azonban igen komolyan veendő, még pedig annál komolyabban, mert tudvalevő, hogy a magyar államiság fogalma elől éppen a közös hadsereg zárkózik el s nem akarja elismerni a törvényszerű, a közjogi helyzet komoly voltát. A magyar törvényhozásnak

semmi ingerenciája nincsen a katonai iskolák rendszerére; a magyar kormányknak nincsen joga, hogy beleavatkozzék a hadsereg iskoláinak szellemi irányítására s innen van, hogy a hadsereg iskoláiban csak az egységes monarchiát, esetleg a közös osztrák-magyar hazát ismerik. A hadseregben nem él a haza szabadságának tudata.

Ime ebből az egy fölhozott példából mint nő ki a nemzetet érdeklő kérdések egész sora; nagyon megszivlelendő komoly dolgok, a melyeknek megfontolása alól még akkor sem szabad elzárkózni a számba jönni akaró honatyának, a mikor féltetni kell a mandátumát.

A hadügyminiszter követelési évekre tönkretesznek sok gazdasági törekvést, kulturális feladatok teljesítését megakaszthatják s a nemzeti haladás sok föltételét egyáltalán megsemmisíthetik. Azért kell a budgettárgyalások elé higgadt megfontolással lépni, szem előtt tartván az ország, a nemzet nagy érdekét, ha mindjárt meg is haragszik egy egész légió kardcsörtető.

A városi bunda.

(Korkép.)

— A „Magyarság” eredeti tárcája. —

... A megtört ember ingadozó léptekkel távozott a teremből. A ruhatárba vonult, fölvette pompás téli bundáját s szótlanul hagyta el a házat. . .

Izgalmas, kinos történet szól róla s hogy, hogy nem, az egész szenzációból éppen egy néhány szó ragadta meg a figyelmünket.

Igen, igen, a városi bunda már magában is figyelmet érdemlő öltönydarab. Jelzi azt a nagy különbséget, a mely a szegény jámbor vidéki s a korral haladó, fölvilágosodott, modern fővárosi ember között forog fenn. Igen, igen, az egyszerű, jó meleg deczbunda meg a farkas-bunda jóravaló ruhadarabok voltak a maguk nemében, azonban nem teljesítenek egyéb kötelességet, minthogy a viselőjüket oltalmazzák az időjárás viszontagságai ellen. Más szóval: egyszerűen csak kötelesség az, míg ellenben a városi bunda, ha nincs is szándékában valami kötelesség-

nek megfelelni, de sőt kötelességek mulasztására csábítja. . . ugynevezett, de nem minden kétséget kizáró tulajdonosát! Nem is óvja meg a fagytól, hidegtől, de ha véletlenül kontár és felületes munka, bizony még busás patika-kontót is kerit hordozójának a nyakába. Városi bunda, városi influenza: ez a magyar ember igazi büszkesége, mert hiszen egyuttal megkülönbözteti más, városi bundát nem viselő, mindenféle városi nyavalyának ellenálló izmok birtokosától.

Tegyünk próbát. Lépünk az utcára közönséges, sőt talán foszladozott könyökű, fakó bársonygalléros télikabátban, a melyről esetleg hiányozni fog egy-két gomb. Szent igaz, hogy ha ilyen hüvelybe burkolva lépünk vendéglőbe, kávéházba, borbélyműhelybe; ha ilyenkor adunk megbízást a derék sarki hordárnak, hát így is csak megkapjuk az obligát »nagyságos ur« címét. De mekkora különbség van a hangsúlyban, a taglejtésben, a magatartásban a kopott télikabátban, meg a bokáig érő, drága premeles bundában való megnagyságos-

uraztatás között! Az előbbi »Alászolgája nagyságos ur!« csak amolyan megszokott, sablonos czimezés, legföljebb azzal a célzattal, hogy az elszégyenkező »Kundschaft« restelni fog holmi »tekintetes uras«, vagy éppen »tisztót uri« borralalóval való előrukkolást. Mindenesetre ott van a betük közt az a guny, mely távozásunk után töüsent jelentkezni fog szóban, vagy megfelelő taglejtésben.

Hanem a városi bunda, az a nagyságolást már meggyőződéssel jesez kapja, mert hiszen nincs olyan hajladozó pinczér, kifogástalanul fészülődő fodrászsegéd, vagy füttyös hordár, a ki ne vágyakoznék — mint reménybeli szállodatulajdonos, udvari hajművész, vagy butorszálító s e mellett leendő városi bizottsági tag egy valódi diszpédány városi bunda után! — Ha egy-egy ilyen alárendelt állású férfiú őrizetlen pillanatban (már mint a városi bunda őrizetlenségének pillanatában) magára találna venni ilyen . . . jóállású, csodás ruhadarabot, bizonyára maga-magát is megnagyságná valamennyije.

Történt nemrég, hogy egy szegény kofaasszony sorsjegyén akart egy banküzetben tuladni.

— Várjon kissé néni! — biztatták a jó lelket, míg egyszerre mi történik?

— Nagyságos asszonyom, — kiált reá Merkur fürge növendéke — egyik sorsjegye kétszáz ezer koronát nyert! . . .

Nos, honnan ez a hirtelen rangemelkedés? A közönséges »néni«-ből »nagyságává« emelkedet szerencsés nyerő városi bundája vetette előre az árnyékát. A bankár eleven képzelete előtt máris városi bundába burkoltan lebegett a boldog kofaasszony alakja! . . .

Fejtegetésünket egy törvényszéki tudósítás néhány sorának idézésével kezdtük. Nem hiába maradt meg emlékezetünkben, mert a benne szereplő városi bundát igen drágán vásárolta a tulajdonosa. Az ilyen becses portékát még a legszenzációsabb tárgyalások után sem felejtik a ruhatárban, bár a bundának és a tárgyalásnak egyaránt központja valaki. Ez a bunda egyuttal büntárs is lehet a hirlapi

Budapest, nov. 20.

A csongrádi mandátum. A „Pol Ért.” jelenti: Mint Csongrádról táviratozzák, a csongrádi szabadelvű polgárok küldöttsége tegnap tisztelgett Vadnay Andor főispánnál és fölkérte, hogy fogadja el a kerület jelöltségét. Vadnay főispán még nem nyilatkozott, vajjon elfogadja-e a jelöltséget vagy nem. Az esetben, ha Vadnay nem reflektálna rá, úgy Ciktrici vármegyei főjegyzőt fogják fölléptetni.

A katonai orvosi karba való felvétel új szabályozása. A közös hadügyminiszter a katonai orvosi kar szervezeti határozmányaihoz most adta ki a függelékét, mely az orvosi tisztikar hivatásos állományába való felvételt szabályozza. A határozmányok értelmében a katonai orvosi tisztikar hivatásos állományába pályázhatnak:

a) Tartalékos főorvosok, segédorvos-helyettesek, tényleges állományú tisztek, hadapródok, altisztek és katonák, a kik az összes gyógytudományok tudorai.

b) Egyéves önkéntes orvosnövényedékek, segédorvos-helyettesi szolgálatauk alatt, vagy után.

c) Egyéves önkéntesek félévi szolgálatauk befejezése után.

A kérvényeket a közös hadügyminiszterhez kell intézni. A pályázókat a katonai orvosi iskola elvégzése után tényleges állományba helyezik. A tartalékos főorvosokat, segédorvosokat és a segédorvos-helyetteseket tényleges állományú főorvosokká nevezik ki, a hadnagyokat, mint segédorvosokat veszik át, míg a többi pályázókat segédorvos-helyettesekké nevezik ki.

Az újonnan kinevezett főorvosoknak négy évi tényleges szolgálatra kell magukat kötelezni.

A biztosító-társaságok reformja. Az igazságügyi minisztériumban most készítik elő a biztosító-társaságok reformjára vonatkozó nagyfontosságú törvényjavaslatot. A munkálatokkal nemsokára készen lesznek. Az indokoláson serényen dolgoznak. Még csak be kell vágni egyes érdekelt minisztériumok véleményét és ezzel a törvényjavas-

latba lesz fejezve, úgy, hogy eme rég várt reformtervezetet dr. Plósz Sándor igazságügyi miniszter a költségvetési vita alatt, lehetőleg a budget-vita elején, lehetséges a Ház asztalára. A törvényjavaslat nem érinti a biztosítási ügylet magánjogi oldalát. Ez az új törvény a biztosító-társaságokkal szemben az **állami ellenőrzés fokozását czélozza.** Éppen ez okból az új törvény egészen újonnan fogja rendezni a biztosítási ügynek vállalati részét. Nevezetesen a biztosítási vállalatok szervezésére, berendezésére és működésére, valamint mindezekre gyakorlandó állami felügyeleti jogra nézve tüzetes intézkedések lesznek az új törvényben. Az eddigi állami felügyeleti jog kevésbé hatályos volt. Az állami, jóformán a nagyközönség részéről gyakorlandó ellenőrzési jog egyedül a nyilvánosság elvére volt fektetve. A biztosító-társaságok számadásait, mérlegeiket tartoznak közzétenni és ezek ellen egyesek panaszt emelhetnek az illetékes törvényszéknél. Az új törvény ellenben a **materiális ellenőrzés alapelvein épül fel.** Az ellenőrzés gyakorlására egy külön állami biztosító-hivatalt szerveznek, melynek feladata lesz a biztosító-társaságok vagyonát, ügykezelését, összes agendáit a társaság keletkezésétől fogva ellenőrizni. Ez a hivatal, illetőleg kiküldötte bármikor megvizsgálhatja, a mikor szükséges, hogy a társaságok vagyonilag biztosítóképesek-e? A díjtartalék és a vagyoni állapot tényleg, való értékben megvan-e? A biztosítás a közzétett elvek szerint történik-e? stb. Az új reformjavaslat terjedelmes és részletes.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I. A képviselőház ülése.

Az ülést Perocz Dezső elnök nyitotta meg, felolvastatván az ötödik ülésnek megnyitására vonatkozó királyi kéziratot. Azután a Ház az alnököket választotta meg Tallián Béla és Daniel Gábor személyében. Jegyzőkké lettek: Buzáth Ferencz, Dedovics György, Esterházy Kálmán gróf, Lázár Árpád, Lukács Gyula, Molnár Antal, Nyegre László és Perocz Béla. Háznapgyá Csávossy Bélát választották meg. Ezzel az ülés véget ért.

szármányra vett esendő léleknek. Mindezenre segítségére volt abban, hogy elegáns föllépéssel és a gazdagság látszatával kápráztassa el a külsőségeken kapó, külmáz által oly könnyen elkápráztatható embereket. Az a nagyember, ki lealáztattát még a legremesebb perczben is eme legdiszesebb öltönyt darab redőivel takarta el, lehetett valamikor nagyon szegény pára is. Közös vágyuk az embereknek a meggazdagodás, a hatalom; csak-hogy vannak, kik ezt a vágyat valami általános, nagy czéllal kötik egybe. Még nem kárhoztatandó, ám tartalmatlan embereknek ilyen czéljuk egyszerűen a jólét, a megengedett élvezetek, a mi bizony a szerencse üzése és a pénz imádása nélkül nem igen megy! Magasabb már azoknak kvalifikációja, a kik családi okokból, egy-egy elpazarolt ősi vagyon visszaszerzése, kopott ősi czimer megaranyozásának czéljából igyekeznek a meggazdagodásra, mások viszont altruista célokból, a tudományok, művészet és egyéb közjavak fölvirágoztatása végett óhajtanak kincsekre szert tenni. Alantás dolog, de mindenesetre

érthető, ha valaki mégis csupán **önczélnek** tekinti a meggazdagodást. Ismerünk azonban egyéneket, a kiknél ez a vágy valóban érthetetlen és neveléséges alapokon nyugszik! Ama bizonyos nagyemberünk valaha, régen, szintén volt szegény diák. Maga beszélte el bizalmas, de nagyon bizalmas körben ám, hogy abban az időben sohasem tudott el-sétálni az előkelő férfiszabó üzlet kirakata előtt, hogy ne gyötörték volna a legkeserűbb érzelmek. Jó-ságos pártfogói éppen nem járatták rongyokban; tisztességes diákos ruhákba bujtatták. Ő azonban a maga divatjamult ruháskáját összemérte a kirakat legfinomabb szöveteivel és megesküdött a divatos ruhakereskedő oltára, egyöles átmérőjű üvegablaka előtt, hogy akár élte-jövőjének árán is azon emberek közé küzd fel magát, kik a legujabb és legelőkelőbb divat szerint öltözködnek. Végre elérte czélját és ime a városi bunda mégis milyen meztelenül hagyja lelkét és jellemét! A városi bunda hűtlenül elhagyta, ő azonban kitarított mellette még a gyalázatban és letiportatásban is; a mikor — olvassuk a hírlapi tudó-

II. A főrendiház ülése.

A főrendiházban ma beigtató volt. Gróf Csáky Albin, az új elnök, foglalta el ma székét, kijelentvén, hogy e diszes állást csak azért fogadta el, mert kötelességének ismeri, hogy a hazát és a királyt azon a polcon szolgálja, a hova a király bölcsesége és a kormány bizalma rendeli.

A beszédre Császka György kalocsai érsek mondott üdvözlőt, kiemelve azoknak a feladatoknak fontosságát, a melyek gróf Csákyra, mint a főrendiház elnökére várnak.

A napirendre térve át, megválasztották jegyzőkké: Esterházy János grófot, Gál Józsefet, Károlyi Imre grófot, Latinovics Jánost, Nyáry Jenő bárót, Rudnyánszky József bárót, Széchenyi Bertalan grófot és Vagyázó Ferencz grófot, háznapgyul pedig Szapáry István grófot. A gazdasági bizottságba megválasztották Széchenyi Bertalan grófot, az igazoló bizottságba Bittó Istvánt, a legfőbb fegyelmi bizottságba rendes tagokul Bánffy Dezső báró kir. főudvarmestert és Horváth Lajost, pótagul Almássy Imre grófot, a közigazgatási fegyelmi bizottságba pedig pótagul Zichy Károly grófot.

Végül a naplóbíró s a közgazdasági és közlekedési bizottságba választották 34—34 tagot.

Ezek után Csáky Albin gróf, mint a legfőbb fegyelmi bíróság elnöke, le-tette az esküt s ezzel átérték

a trónörökösnek házassága

alkalmából tett nyilatkozata beczikke-lyezésére.

Ambrózy István támogatja a javaslatot, mint a melynek benyújtásával a kormány híven teljesítette kötelességét.

Zichy Nándor gróf kijelenti, hogy ő a néppárt embere és így szolidaritást vállal azzal a felfogással, a melyet a képviselőházban Zichy János gróf kifejtett. A király és a trónörökös akarata előtt tisztelettel meghajlik, mert ez akarát kifejezése megfelel törvényeinknek. Az a módosítás, a melyet Zichy János a képviselőházban benyújtott, lényegében most már benne van a törvényjavaslatban. Birálja a javaslat kifejezéseit, a melyeknek nem mindegyikével ért egyet, a miért is a javaslatot úgy, a hogy van, nem fogadhatja el.

Széll Kálmán kormányelnök felvilágosításai után a főrendiház a javaslatot általánosságban és részleteiben egyaránt elfogadta. Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével véget ért.

SZÉKESFŐVÁROSI ÜGYEK.

× **Nincs deficit.** A főváros költségelőirányzatát ma végig tárgyalta a pénzügyi és gazdasági bizottság és a deficitből proficitet csinált. Megtakarított a bel- és külbelki utak építésénél 285.000 koronát, a kövezéseknél 915.460 koronát, a csatornák föntartásánál 15.000 koronát, a kórházaknál 9000 koronát; törölték a kolerajárványok költségeinek visszatérítési összegét: 200.000 koronát, a mely összeg majd 1902-ben lesz kifizetendő és törölték az előlegezett költségösszegek visszatérítését: 698.651 koronát. Minthogy pedig az előirányzat szerint 2.047.750 korona deficit volt fölvéve, most már 310.161 korona többlet mutatkozik. Aztán mondja még velaki, hogy Budapest városatyái nem értenek a dologhoz. Dehogy nem értenek!

× **A viadukt raktárai.** A dunaparti villamos-vasút viaduktja alatt létesített raktárak bérletére a tanács ma délelőtt árverést tartott. A 2429 négyszög méter területű raktárakért, öt szakaszra osztva, négyszög méterenkint 2 és 3 koronát, az összes helyiségekért négyszög méterenkint 1 kor. 90 fillért ajánlottak. A tanács nem döntött az ajánlatok fölött, valószínűleg mert keveselli az ajánlatokat. Az összes raktárhelyiségekért alig 5—6000 koronát ígérnek, ebből 80 százalék a vasuté, 20 százalék a városé. A 20 százalék pedig még az árverési költségeket is alig fedezi.

× **A rakodópart építésének akadályai.** A földmivelésügyi miniszter a pesti felső Dunapart rakodójának építését elrendelte. Az építendő partszakasz a Margithidtól a Dráva-utcáig terjed, a melyből az idén a Dráva- és Wahrmann-utca között levő részt építenék meg, ha folytonos akadályokra nem bukkannának. Az akadékoskodók a fakeskedők, a kiknek az átítipítésre került szakaszról távoznok kellene. A faraktárakkal megáldott kereskedők kétségbeesetten futkosnak hatóságától hatóságához, hogy a rakodó-

kező urfi elé kocsizott; ha kellett jótékony meleggel látta el az egész familiát, régi emlékekről, kedélyes, nagy utazásokról regéltetett, a minőkhez a mai sablonos utazások nem hasonlítanak. A báránybőr bundáról tudjuk, hogy nyáron hűset, télen jó meleget tart. Egy szóval a családhoz tartozott a jó falusi bunda és talán érezte is ezt a hivatását.

A városi bundáról bizony nem mondhatja el a költő, hogy „általadom maradékaimnak . . .”. Modern munka lévén, ő is „czérna után szakad mindjárt.” Nem lehetetlen, hogy a tulajdonos testéről még életében lehuzzák, lesz pedig belőle aztán „nem szédelgés új ruhákkal, hanem uraságotól levett ruha.” Hej, mégis bunda a bunda, mondották valamikor, ma azonban — mint oly sok régi jó igazság — ez az egy is meg van hamisítva. A városi bunda sok esetben ravasz vagy legalább is gyanus, mint egy gépekben utazó vigéc, a falusi bunda pedig becsületes, mint egy régi jó urambátyám, mint egy hatókrös gazdája a régi jó időknél! Gr.

parton megmaradhasanak. A főváros nem tehet az érdekükben semmit. A földmívelésügyi miniszter pedig november 24-én ülést tartat a rakodópartot építő bizottsággal, a melyen az összes panaszokat letárgyalatja, hogy az építés elől minden akadályt elhárítsanak.

× **A park nem magántulajdon.** A régi sóház telkét a város ma is a vagyon leltárában szerepelteti. A telek 1119 öl területű s értéke 558.000 korona. A Ferencz József-híd megépítése után a város csinos parkot létesített a telken szemben a Vámházzal. A közmunkatanács most felhívta a fővárost, hogy a park területét és értékét törölje a vagyonleltárból, mert a park nem magántulajdona a fővárosnak, hanem közterület, a mit megfelelően kell telekkönyvezeteni.

× **A kórházak élelmezése.** Még csak november 26-án jár le a kórházak élelmezésére hirdetett harmadik árlejtés, a mutatkozó érdeklődésből máris arra lehet következtetni, hogy a főváros 100.000 koronánál többet fog megtakarítani az árlejtéssel. Csak a nagyobb szakcsoportok: a bus és gazdasági csoportoknál kevés a jelentkező. Persze az árlejtés sikerét erősen rontja az, hogy csakis a jobb- vagy balparti kórházakra egy csoportban lehet pályázni. Ha a tanács minden kórházra külön-külön hirdetett volna árlejtést, bizonyára sokkal nagyobb érdeklődést ért volna el. Mert az elkülönítéssel a kisiparosok is bejuthattak volna a vállalkozásba, a melytől most a bánatpénzek nagy összege elzárja őket.

Parlament a folyosón.

Emberséges berlini zsurnaliszta jelent meg ma a karzaton. Megmagyaráztuk neki, hogy az új ülészsakra összeülő képviselőház ma választja meg az alelnökeit és a jegyzőit.

A vendég nagy figyelemmel hallgatja a névsor felolvasását és végre oda fordul Sturm Alberthez, a félhivatalos háznagyhoz:

— Also der Herr von Nincsit erhielt die meisten stimmen...

A jó berlini valami nagyon népszerű névnek vette a „Nincs itt“ választait, a melyekből csakugyan két-három annyi hangzott el a t. Házból, mint minden egyéb nevekben.

Sturm meghagyta tévedésében a jó németet, nehogy hírül vigye Burkusországba, hogy a hány „nincs itt“, annyi tolytonosság hiánya a t. honatyák tanácskozási kedvének!

Szavazás alatt élénk tárgyalás folyik a folyosókon. A Vörösmarty-ünnepély főlemelő momentumai kerülnek szóba; olyan honatya is akad, a ki éppen most vásárolta meg az *Árpádok költőjének* összes műveit...

A másik csoportban praktikusabb dolgokról beszélnek.

— Hallottátok már, hogy Tisza Pista fölebbezett a gróf Tisza Lajosról maradt telektömbök magas megadóztatása ellen...

— Micsoda telektömbök azok? — kérdi Pichler Győző.

— Hát az országház mellett levők, magyarázza egy veterán honatya, a melyek ellen *Németh Berci* fölebbezett annak idején, de hiába!...

Ez a hattyuülésszak, — mondja a folyosón *Besseneyi Ferkó* bátyánk. Egy paraszthajszál választ el mára választástól!

— A hattyunak nagy hijja van már! — jegyzi meg szelid lélekkel *Kiss Albert*. Inkompatibilis gunárok vannak itt szép számmal, a kik nem mentik meg a kapitóliumot!

— A mi pedig a paraszthajszál-át illeti, az a baj, hogy a paraszthajszálak kezdenek önálló gondolkozást takarni! — vág közbe *Lulu*, az ellenállhatlan. Nem fogják már a paraszt *üstökét* a Bimbó-utczában! Egyszóval az utolsó ülészsakra mindenütt a választás veti rá árnyékát. Azért olyan borongós és homályos itt minden...

A főrendiházban *Csáky Albin* gróf foglalja el az előki székét.

Császka György, Kalocsa tiszteletreméltó érseke mond üdvözlő beszédet.

— Vajjon megadta-e egyúttal az *abszolucziót* is az egyházpolitika volt miniszterének? — kérdi egy maliciózus főrend.

— Előbb az abszolucziót, most az abszolucziót; a kettő kiegészíti egymást...

Holnap pedig kezdődik a hazabeszélések áradata. Azt hiszik, hogy a ki nem beszél: utána az áradat...

De meg úgy vélekednek a t. honatyák, hogy „hallgatni arany, beszélni azonban öt ezüsterint napidij...”

Azért hát vigán zeng a jelszó, hogy „ma még szavazunk, de holnap már szavalunk...”

A szavaló mögött ül a nyeregben a szavazó.

Nem segít többé sem Kopenhága, sem Bimbó-utca, a *Muni* nem protezsál, ennél fogva beszélünk haza... Eljén a haza!

Vörösmarty.

A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta azt a küldöttséget, a melyet a Vörösmarty-szoborbizottság elnöksége küldött ki, hogy megköszönje a felségnek a szoborra tett adományát. A küldöttséget, mint jelentették, *Perczel* Dezső képviselőházi elnök vezette az uralkodó elé s forró és őszinte köszönetét fejezte ki, hogy ő felsége a letűnő század legnagyobb magyar költője emlékszóbrának létrehozása czéljából ötezer koronával hozzájárult a gyűjtéshez. A király annak a reményének adott kifejezést, hogy a szobor nemsokára létrejön s méltó lesz a költő hirnevéhez. Azután sorban megszólította a küldöttséget minden tagját. Bucsuszóval *Perczel* Dezső felé fordult és mosolyogva mondotta:

— Most már elbocsátom az urakat, hiszen önnek ma elmulasztatlan dolga van.

— Valóban az, — felelte a képviselőház elnöke — mert ez az egyetlen ülése a szesszióknak, a melyben senki sem helyettesíthet, mert csak ma választjuk meg az alelnököket.

A király holnap este Wallseebe utazik, leánya, *Mária Valéria* főhercegnő látogatására. Legközelebbi hétfőn azonban hosszabb tartózkodásra Budapestre visszaérkezik.

E hó 27-én, kedden, Vörösmarty-emlékünnepe rendez az *Uránia-Színház* s az egész tiszta jövedelme a szobor-alap javára ajánlja fel. *Berta Ilona* előadó művésznő

Vörösmarty költészetéről fog szabad előadást tartani. Gyulai Ágost pedig a nagy költő életének történetét vetített képekkel illusztrálva mutatja be.

Vörösmarty Mihály születésének századik évfordulóját a *Magyar Színház* is megünnepli. A színház igazgatósága már megállapította az ünnepély programját, a mely szerint az ünnepélyt szombaton, december 1-én tartják meg és részt vesz benne a színház egész személyzete. A *Magyar Színház* egyébként a nagy költőnek állítandó szobor javára is tervez egy előadást.

A Székesfejérvárott végbemenő Vörösmarty-ünnepen a székesfőváros hatósága részéről *Matuska* Alajos alpolgármester vesz részt; vele mennek le az önként jelentkező törvényhatósági bizottsági tagok.

A *Kisfaludy-Társaság* folyó évi november hó 25-én, Vörösmarty Mihály születése századik évfordulójának vasárnapján, d. e. 10 órakor a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében rendkívüli ünnepélyes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. *Beöthy Zsolt* elnöki megnyitó beszéde. 2. Szózat, Vörösmartytól, szavalja *Somló Sándor* r. tag. 3. Vörösmarty és a magyar nemzeti politika, *Berzeviczy Albert* r. tagtól. 4. Utóhang *Cserhalomhoz*, Vörösmartytól, szavalja *Somló Sándor* r. tag. 5. Vörösmarty mint epikus, *Rákosi Jenő* r. tagtól. 6. A magyar költő, Vörösmartytól, szavalja *Somló Sándor* r. tag. 7. Vörösmarty mint lírikus, *Vargha Gyula* r. tagtól. 8. Vörösmarty, költemény, *Kozma Andor* r. tagtól. 9. Szózat, éneklé a *Budai Dalárda* énekkara.

TÁVIRATOK.

Veszprém. nov. 20. Ma avatták fel a vajtermelési központ pompásan berendezett épületét. Ez a vajgyár a megyei és dunántuli tejtermelők termékeinek feldolgozására a magyar földmívelési kormány támogatásával készült és ma délelőtt avatták fel ünnepélyesen és adták át rendeltetésének nagyszámú közönség jelenlétében. Reé Jenő vármegyei gazdasági egyesületi alelnök beszéde után *Fenyvessy Ferencz* főispán beszélt lelkes tetszés mellett. A felavatás után bankett volt, melyen számos felkészöntőt mondtak.

Nagy-Kikinda. nov. 20. Korn Artur nagyikindai pángermán lapszerkesztő a szomszédos Nákófalva községben megjelent a németek bucsumulatságán és egy brassói szász társaságában beszédet akart intézni a néphez, hogy az őket fenyegető német faji és nemzeti kulturális veszélyekre figyelmeztesse.

A hazafias németek lezúgták a tolokodó szónokot és az egyik közölök kijelentette, hogy ők Magyarországon igen jól érzik magukat és nem gravitálnak másfelé; ha Kornéknak itt nem tetszik, menjenek Németországba. A nép elismeréssel fogadta e tiltakozást. Erre még a korezmába is betolakodtak Korn és társa és német dalokat rendeltek a zenészekről. A németek erre rázendítették a Rákóczyt és Kornékat kikergették.

A kínai bonyodalom.

London, nov. 20. Egy washingtoni távirat szerint *Conger* amerikai kínai követ a miatt

aggódik, hogy a kínai császárt meggyilkolják, ha az idegen hatalmaknak a főtisztviselők és hercegek kivégzésére vonatkozó követelésnek eleget tesz.

Berlin, nov. 20.

Egyes lapok szerint gróf *Waldersee* és az orosz főparancsnok között újabban ismét *konfliktus* támadt, melynek kiegyenlítésére közvetlenül a berlini és pétervári kabineteknek kellett közbe lépniök. Az orosz parancsnok ugyanis kijelentette, hogy az ugynevezett büntető expedíciókat *czéltalan* tartja és vonakodott orosz csapatokat a főparancsnok rendelkezésére bocsátani.

A karlista összeesküvés.

Madrid, nov. 20.

A kormány erélyesen folytatja a vizsgálatot a karlista mozgalom ügyében. A napokban *Esplugaban* nyolczvan, *Gradolliersben* negyven, *Ignalada* mellett pedig ötven *Remington-fegyvert*, temérdek töltényt és egyéb hadifelszerelést koboztak el. A kormányparti sajtó most már elismeri, hogy a karlista összeesküvés szervező volt. *Polavieja* tábornok föloszlatta parlamenti csoportját és hosszabb szabadságra külföldre utazott.

A pápa a régens királynénak pompás mozaikból készült arczképét küldte meg és egyben biztosította, hogy a leghatározottabban elítéli a fölforgató törekvéseket.

HIREK.

Verekedések az Egyetemi Körben.

— Saját tudósítónktól. —

Annyira elfajultak már az erkölcsök az egyetemi polgárok közt, hogy csatározásaik színhelyét az utcáról áttették otthonukba, az Egyetemi Körbe. Tegnap számunkban vezércikkünk és egy hosszabb tudósítás foglalkozott az egyetemi ifjak közt uralkodó párbajmániáról. Mint valami járványos pestis úgy terjedt a párbajozás és csel mederben. Egy ügyből ötöt csináltak az ambiciózus segédek. És mint minden akció, úgy ez a párbaj-akció is megtalálta a maga reakcióját utcai verekedésekben. Dühvel és gyűlölettel támadták meg egymást korbáccsal, boxerrel felfegyverkezve. Sőt az ifjuság korifeusai a történetek alapján csak töltött revolverrel mernek az utcára lépni, félvén a tetteges inzultusoktól. Hogy ez így van, az szinte hihetetlennek látszik az olvasó előtt, de a közvetlen szemlélő undorral fordul el az ifjuság ilyen magaviseletétől, mely Magyarország „jóvő reményét“ képviseli.

Magyarország „intelligens“ fiatal-sága az, mely halomba dönti még a külföldön is mintaképp hangoztatott magyar lovagiasságot.

Bizonyos ironiája van a mai értekezletnek, melyet éppen a párbaj-ellenes akció ügyében hívtak össze s ugyanezen az értekezleten, a kör helyiségében, korbáccsal támadt az egyik ifju kollégájára, a másik pedig hatalmas pofont mért tagtársa arcára. Ennek hatása alatt aztán annyira izgatottak voltak a kedélyek, hogy az Egyetemi Kör értekezlete inkább a vásári kofák veszekedéséhez hasonlított, mint a magyar ifjuság tanácskozásához.

Az eddig történetek után nem marad egyéb bátra, mint az Egyetemi Kör helyiségeit rövid időre bezárni. Rövid időre azért, mert ennek a botránynak az ifjuságnak éppen az a része vallaná erkölcsi kárát, a mely távol áll ezektől a hecczeketől, a *szelemy* egyetemi pol-

gárok, kiknek az Egyetemi Kör valóságos otthona. Ott töltik az egész napot, ott művelődnek és tanulnak.

Az egyetemi ifjak mozgalmás hetének leghűbb képét a következő statisztika mutatja.

A lovagias ügyek statisztikája:

Szundyt provokálták: Détsky, Somló, Garami, Aczél.

Edelesteint provokálták: Aczél (kétszer), Patzauer, Ehrlich.

Weillert provokálták: Orbán, Hevesi.

Ehrlich provokálták: Aczél, Détsky.

Patzauert provokálták: Aczél, Somló.

E provokálásoknak az az érdekes oldala, hogy kivétel nélkül *békés uton* intézték el.

Verekedések statisztikája:

Vasárnap este: *Posewiczet* fölpofozta *Szundyt*.

Hétfőn este: *Szundyt* megkorbácsolta *Horráth*.

Ma este (kedd) a körben: *Patzauert* megkorbácsolta *Aczél* és megpofozta *Somló*.

— **Kihallgatás.** Ő felsége a *a jövő hétfőn, november hó 26-án, Budapest legfelsőbb kihallgatást fog adni.* Előjegyzések a kabineti irodában (budai királyi várak) esz-közöltetnek.

— **Az erzsébetvárosi plébánia-templom fölavatása.** Az Erzsébetváros új plébánia-templomának ünnepi megáldása ma délelőtt 9 órakor történt meg. A szertartást Kohl Medárd dr. pápai prelátus végezte, a ki *Vasary* hercegprímás képviseletében jelent meg. A szertartás befejeztével Kohl Medárd megtartotta a diszes alkotásu templomban az első misét. Az új templom felszentelése a jövő tavaszon fog megtörténni.

— **II. Frigyes Ágost utitársa.** Említettük mi is, hogy II. Frigyes Ágost szász királynak a Zólyom- és Hontvármegye közt, azon időben határhegyet képező Krivány hegyen tett látogatását vasemlékkel örökítették meg, a melyet Vörösmarty Mihály látott el emléksorokkal. II. Frigyes Ágost 1840-ben tett magyarországi utjának egyéb emlékei is vannak, a melyekből érdekes részleteket közöl lapunk egy barátja. II. Frigyes Ágostnak felvidéki utján igen érdekes kísérője volt. Ez a kísérő *Zipser* Frigyes, a 60-as években elhunyt besztercebányai tanár, a kinek leánynevelő-intézete a század első felében nagy hírnévnek örvendett. Zipser német nyelvű botanikai műveket írt és sokat utazott Németországban. Egy ízben meglátogatta Göthet és e szavakkal üdvözölte: „A nagy Göthet jöttem megbámulni!” Göthe erre megfordult és azt felelte Zipsernek: „No hát bámuljon meg előlről is, hátulról is!” A szász király már barátságosan fogadta Zipser, levelezett vele s Magyarországon utitársául választotta. A felföldön tett utazások emlékéül II. Frigyes Ágost gyönyörű porcellán teakészlettel ajándékozta meg a tudóst, melyet a közösen átélt vadászkalandok színes képei ékesítenek, a király és Zipser alakjaival együtt. Zipser halálával a porcellánok árverés utján a Nikolay-család birtokába kerültek volt. Ha megvannak, a gyönyörű tárgyakat érdemes lenne valamely muzeum számára megszerezni.

— **Az új ágyuk.** A gyors haladás, a mely az utolsó időkben a robbanóanyagok technikájában és a lőfegyverek tökéletesítésében mutatkozik, a modern államokat arra kényszeríti, hogy mindig újabb, gyorsabb tüzelésre alkalmas, precízebb és tökéletesebb fegyverrel lássák el magukat. E téren egész versengés fejlődött ki, a melyből egy állam sem maradhat ki, hogy ha nem akar harcképességben és így hatalmi állásában is veszíteni. A német hadsereg gyorstüzelő ágyúinak behozatala után a mi *Uchatiusunk*, a mely 20 év előtt Euópa legjobb ágyúja volt, a tábori tüzérseget már nem biztosítja, hogy az esetleg új ágyúkkal ellátott ellenséggel egyenrangú tényező legyen a csatában, a melyben ma már a tüzérseget játszza a főszerepet. Nálunk is akadtak új ágyuminták és a hadügyminisztérium már határozott is az egyik mellett. Ebből az ágyumintából több hadtestnél egy-egy üteget szereltek föl kipróbálás végett és ha az sikerrel jár, úgy az általános felszerelés következik. Természetes, hogy ezeknek az ágyúknak szerkezete, összetétele, lövegeinek konstrukciója a legnagyobb titok és az ütegnél beosztott tisztéken kívül senki sem tudhat még rólok semmit. A 4. hadtest-tüzérezred egyik lovas-ütege pénteken mutatta be a királynak az új ágyukat. Katonai körökben nagy érdeklődés kíséri az új ágyukat. A napokban néhány vezérkari tiszt akarta azokat közelebbről megnézni, de az ütegpáncsok, felsőbb tilalomra való hivatkozással, kíváncsiságuk kielégítését megtagadta. A mostani Uchatius-ágyuk természetesen az új ágyuk behozatala után is használatban fognak maradni.

— **Beniczky Ferencz főispán jubileuma.** *Beniczky* Ferencz, valóságos belső titkos tanácsos, Pestmegye főispánjának jubileumát e hónap 24-én, szombaton tartják meg, éppen tiz esztendő fordulóján annak a napnak, a mikor a főispáni székre ünnepiesen beigtatták. A jubilaris ünnep programját az ebből a célból *Beniczky* Lajos alispán elnöklésével kiküldött bizottság immár végleg megállapította. A jubileum főmozzanata a november 24-én délelőtt 11 órakor tartandó rendkívüli diszközgyűlés lesz. Itt két hivatalos beszédet mondanak. Az egyiket a tisztviselők nevében, a másikat egy bizottsági tag mondja Pestmegye közönségének megbízásából. Ezután azt a diszalbumot nyújtják át a jubilaris főispánnak, a melybe a megye tisztis és hivatalnokai karának arcképei lesznek befoglalva. Majd a küldöttségek tisztelgése következik. A megye összes városai és községei képviseletük magukat. Befejezésül diszebed lesz a Hungária-szállóban.

— **Kitüntetett gazdasági munkások.** *Nagy-Kikindáról* írják: Darányi Ignác földművelésügyi miniszter nevében tegnap Nagy-Kikindán három gazdasági munkásnak: Kreuter János teremiai, Klein Ferencz makófalvi és Vetyin Milánkov nagy-kikindai lakosnak elismerő oklevelet és 100—100 korona összeget adtak át kitüntetésül.

— **A Kath. Körök Országos Szövetsége.** A Kath. Körök Országos Szövetségének ma, kedden délelőtt 10 órakor volt nagygyűlése a központi Kath. Kör disztermében. A közgyűlést megelőzőleg 9 órakor szentmise volt az egyetemi templomban. A nagygyűlésen

megjelent *Majláth* Gusztáv Károly gr. erdélyi s *Csáky* Károly gr. váci püspök is. A gyűlést ifj. *Zichy* János gr. nyitotta meg rövid lelkes beszéddel, mely után dr. *Gyürky* Ödön titkár terjesztette elő az igazgatótanács jelentését, melyet zajos tetszéssel fogadtak s melyért az igazgató-tanácsnak, az elnökségnek és titkárságnak a gyűlés köszönetet szavazott. Ezután következett dr. *Andor* György hercegprímási szertartó előadása a „Katholikus körök feladatáról a kath. hitélet emelése körül”, azután *Schreiber* József paksi plébános előadása, melyeket a gyűlés nagy tetszéssel fogadott. Egy órákor közös ebéd volt a Kath. Kör éttermében. Az ülést délután folytatták.

— **Esküvő.** *Szilágyi* Viktor miniszteri fogalmazó ma vezette oltárhoz a terézvárosi plébánia-templomban Ráth Péter orsz. képviselő s a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatójának Ilonka nevű leányát. Az esküvőn *Hegedüs* Sándor miniszter, *Mándy* Lajos miniszteri tanácsos, *Falk* Miksa és egyéb notabilitások voltak jelen.

— **A bikszádi zárdáról.** Nagy-Károlyból írják lapunknak: A Szent Bazil-rendnek az idén megtartott konventjén a bikszádi zárdá főnökévé mást választottak meg, tehát nem az eddigi főnököt, Pásztorj Arkádot. Nekünk a rend belügyeibe beleszólási jogunk nincs, tehát nem vizsgáljuk az indokokat sem, a miért az eddigi főnököt mellőzték. De társadalmi és nemzeti kérdés tekintetében jogunk van a választáshoz hozzá szólni. Ugyanis Pásztorj Arkád azon a vidéken ané-nek valóságos apja volt, úgy, hogy az ő távozása folytán az Avásban vagyoni tekintetben szociális bajok fognak beállani, nemzetiségi szempontból pedig ezt a vidéket veszélyeztetettnek tekintjük. Mert Pásztorj Arkád akkor, a midőn az elhagyott, jelentőség nélküli monostort virágzó, gazdag zárdává alakította át, megszerezte azon a vidéken a hatalmat is, a melyet mindenkor a magyarság érdekében vetett latba, a monostort a magyarság, a magyar állam bevehetetlen védvára tette. Hogy mi következik utána, azt elképzelni is alig tudjuk. Azért a magyarság nagy érdeke követelte volna azt, hogy minden erőnk-ből fentartsunk ott egy olyan férfit, a ki erélyével és befolyásával kulturmissziót teljesített messze vidéken. Más államban így is tettek volna, csak a mi magyar nembánomságunk nem törődik az ilyen dolgokkal. És különösnek találjuk azt az időpontot is, a mikor mellőzik a rendnek ezt a kiváló tagját. Épp akkor szölitják el hivatása mezejéről, a mikor a hívek könyöradományából diszes új monostort épített, a mi a rendnek egy fillérébe sem került. Avagy talán az a baj, hogy kegyes adományok folytak ott be? Hát talán Mária-Pócson, Radnán, avagy akármilyen bucsujáró helyén a világnak visszautasítják a kegyes adományokat? Nagyon szívesen elfogadják, csak azután az a kérdés, hogy mire lesz az fordítva? Hogy Pásztorj papi életet folytat, ezt senki meg nem tagadhatja, jötevéje a népek, monostor építkező, egész működése az egyház és a humanizmus szolgálatában telt el. De hát ismételjük, hogy a dolognak ehhez az oldalához nekünk semmi közünk s csak is mellesleg említettük fel. Az ő távozását a mennyire fájjaluk magyar érdekből, épp annyira nem tudjuk elképzelni utódja helyzetét. Mert Pásztorj birta az egész vármegye intelligenciájának bizalmát és becsülését, az avasi nép rajong érte. Hogy ily körülmények között ismeretlen utóda hogy tölti be azt a helyet, a melyhez ő utána a vármegye közvéleménye oly nagy igényeket fűzött, még csak elképzelni sem tudjuk.

— **Automobilos levélhordók.** Kellemes feltűnést keltett ma a sáros utcákon néhány háromkerékű köhögő masina, a melyeken egyenruhás postások szöguldottak levélgyűjtő-szekrény-

től levélgyűjtő-szekrényhez. Az új intézményt, melynek életbeléptetéséről alig néhány napja adtunk csak hírt, boszorkányos gyorsasággal valósította meg Demény Károly, a modern gondolkodásu postaigazgató. Az elegáns alakú, feketére fényezett triciklit lovas módjára üli meg a postás, a levélgyűjtő-társoly pedig az alkalmazás-eg hátulján, a két kerék fölött rugókon nyugszik. Alatta van elhelyezve a benzines motorkészülék, mely a kerékeket mozgásnak indítja. Postánk viláfgazgatói jelentősége tekintetében nagy lépést jelent ez az újítás. Azt jelenti t. i. a motoros levélgyűjtő-kocsi, hogy a leveleket ezentúl sokkal sürűbben szedik ki a szekrényekből és sokkal gyorsabban szállítják be a központra, mint eddigelé. A fővárosi postaigazgatóság, a mely évek óta szemlátomást arra igyekszik, hogy európai színvonalra fejlesztvén postá-ügyünket, mentől nagyobb szolgálata-ra legyen a közönségnek, igazán megérdemli a legmelegebb elismerést.

— **Az Egyházas-radózi Polgári Olvasó-kör** e hó 17-én megalakult. Diszelnök lett: *Somogyi* Gyula esperes, elnök: *Damb* Lajos tanító, alelnök: *Pados* Antal, jegyző: *Tar* György tanító, pénztáros: *Dobrovics* Ferencz, könyvtárnok: *Palkó* Imre, ellenőr: *Rosenthal* Sándor, választmányi tagok: *Klein* Simon és *Horráth* Lajos községi bíró lettek.

— **Chamberlain európai köruton.** Chamberlain, a bírok engesztelhetetlen ellensége, úgy látszik, európai népszerűségét akarja kipróbálni, mert mint nekünk táviratozzák, fel fogja keresni Rómát, Berlint, Bécsét és Páriszt. Berlinben már is készülnek fogadására.

— **A kerepesi-uti temetőből.** A kerepesi-uti temetőben a harmincz évvel ezelőtt betemetett 7, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 27, 29, 30, 38 és 39-ik számú sirtáblákat fölassák és a halottakat közös sírba temetik. Kivételt csak azokkal tesznek, a kirkól utódaik a temető-igazgatóságnál gondoskodnak. Ezideig bizony nagyon kevés halottról intézkedtek, pedig az átszállítás csak negyven koronába kerül. A temető igazgatósága most újlag figyelmezteti az érdekelteket, hogy az átszállítás iránt csak ez év utolsó napjáig lehet rendelkezni.

— **Képviselő az esküdték előtt.** Mint Palermóból sürgönyzik: *Palizzolo* képviselőt *Bartolo* közigyűző meggyilkolására való felbujtás miatt az esküdtsek elé utasították. Egy előző bírósági határozat *Miceni* meggyilkolására való felbujtás miatt utasította őt az esküdtsek elé.

— **A meglopott Morgan.** A bécsi löversenyek lezajlása után Morgan, a híres amerikai zsoke, Budapestre jött, hogy néhány apró ügyét elintézzze. A vasutról kétfogatu kocsin hajtattott a városba. A mint a Belvárosban kiszáll kocsijából, véletlenül bennfelejtette kézitáskáját, a melyben 7500 forintnyi ékszer, értékpapír stb. volt. Egy félóra mulva észrevette a táskahiányát és rögtön a főkapitányságra hajtattott. A kocsiat még aznap ki nyomozták, de a táská nem volt nála. Ellenben azt vallotta, hogy a midőn a zsoke leszállt a kocsiból, mindjárt egy uri ember fogadta fel, a kinek távozásakor csakugyan látott egy táskát. A rendőrség most még mindig kutat a tolvaj után.

— **Színházi inkompatibilitások Debreczenben.** Debreczenben a zsurnaliszták éppen nem vetnek rózsá-ágyat a színházigazgatónak, ám hogy Komjáthy János igazgató sem rajonghat a két lábú aczéltollas kaszt lovagjaiért, annyi bizonyos. Rövid idő alatt két újsággal bonyolódott „lovagias” afférekbe, legújabbán pedig a „Debreczen” napilap hoz legalább is csiklandósnak mondható leleplezéseket. Kom-

áthy igazgatónak ugyanis fölöttes hatósága a városi színházi bizottság, ennek három tagja a „Csokonai” könyvnyomda- és kiadó-részvénytársaság igazgatósági tagja, a mely társaságnak egyik részvényese — a „Debreczen” szerint — Komjáthy János igazgató is; ez a részvénytársaság a tulajdonosa különben a szabadelvű párt szubvencionált lapjának, a „Debreczeni Ellenőr”-nek. Tagja a színházi bizottságnak Szentkirályi Tivadar, kereskedő és a debreczeni nagytőzsde bérleje is, a ki a „D-n” szerint ismét csendes komponistája a színházi igazgatónak. Ezekből folyólag a hat-tagu színházi bizottságban Komjáthy-nak négy inkompatibilis szavazata lenne minden alkalommal! — A nagy szenzációt kellett leleplezéseket a „D-n” megtoldja azzal, hogy a színházi szabályok értelmében halandó embernek nem szabad az öltözőkhöz vezető folyosókra lépni, ám a három inkompatibilis színbizottsági tagnak és a „csöndes co”-nak kis kulcsa van a szinpadí édent elzáró vasajtóhoz. Ezek a leleplezések nagy felháborodást keltenek várososszerte s az ügy a városi közgyűlésen is szóba fog kerülni.

— **Lopás.** Kovács József belügyminiszteri számellenőr lakásába a napokban ismeretlen tettes átkulcsal behatolt és onnan 560 forint készpénzt és 100 forint értékű ékszer és evőeszközt ellopott. A rendőrség keresi.

— **Szomorú vég.** Vasárnap történt, hogy nagy-enyedi Oldh Zoltán hírlapíró, a ki a 80-as évek elején nagy szerepet játszott az országot akkor egész izgalomban tartó Verhovay-tüntetések alkalmával, Révay-utca 24. szám alatt levő lakásán hirtelen meghalt. Holttestét ma boncolták föl az orvostani intézetben és megállapították, hogy szív-, vese- és májbetegség. Temetése iránt eddigelé senki sem jelentkezett és így valószínű, hogy ingyenes halottként temetik el.

— **Rendőri hírek.** Öngyilkossági kísérletek. Kovács Manó illavai születésű 29 éves fogtechnikus, ma délután 5 órakor Teréz-körút 1. számú lakásán eddig ismeretlen okból mellbe lötte magát. Súlyos sebével a Rókus-kórházba szállították. Tettének okát nem tudják.

Stiegler Imre 18 éves vasasztérgályossegéd az este az újpesti Dunaparton mellbe lötte magát. Súlyos sebével a Rókus-kórházba szállították. Tettének okát nem árulta el.

Fekete János 38 éves napszámos pedig József-utca 71. sz. a. levő lakásán marólugot ivott. Oly erős volt a mérég, hogy a szerencsétlen haldokolva került a Rókus-kórházba. Tettét a nagy nyomor miatt követte el.

A Podmaniczky-utcai gyilkosság. A vasárnap éjszaka történt gyilkosság áldozatáról, Altomare Korado olasz emberről a rendőrség megállapította, hogy molfettai születésű 28 éves kőfaragó és a Szondy-utca 66. szám alatt lakik. A vizsgálatot a két elilliant olasz munkás kézrekerítése iránt szigorúan folytatják.

„Hattyu”

gőzmosó- és tisztító-intézet patyolat-fehérre mos, minden szövetet tisztít és fest, káros anyag nélkül. Budapest, VII. Gizella-ut 26.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **A bölcső** szerzőjének, Briexnek, a Nemzeti Színház igazgatósága táviratilag kívánt szerencsét darabja budapesti nagy sikeréhez, a melyet mi sem jellemez jobban, mint hogy tegnap, hétfőn is, a negyedik előadás alkalmával, már délelőtt minden jegy elkelt. A bölcső ezen a héten még háromszor van műsoron és pedig csütörtökön, pénteken és vasárnap este.

* **Konti József a Magyar Színházban.** A Magyar Színház igazgatósága tárgyalásokat folytat Konti Józseffel, hogy a *Királyfogás* operettet előadhassa. Az operett előadási joga a Népszínháznál lejár s így a Magyar Színház hozzájuthat ahhoz, hogy az eredeti művek sorozatát egy biztos sikerű reprizzel gazdagíthassa. Az operettet az első előadásakor a Magyar Színházban a szerző: Konti József fogja dirigálni.

* **A második filharmóniai hangverseny** holnap, szerdán, nov. 21-én lesz a Vigadó nagytermében. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy a hangverseny, a műsor hosszúságára való tekintetből, pontban fél 8-kor kezdődik. Buttykay Ákos magyar „Svít-jéhez” *Abrányi* Emil igen hangulatos költeményt írt, melyet a műsor háttáplán fognak közölni.

* **Utazás a Balaton körül.** Eötvös Károlynak ily című kétkötetes munkája jelent meg a Révai-testvérek kiadásában. A magyar tárcza-irodalom legkiválóbb termékei közé tartozik a tősgyökeres magyarságu szerző ez utirajz-sorozata, mely tulajdonképpen erős magyar szellemmel, derült humorral s rendkívül érdekes előadási élénkséggel elbeszélte visszaemlékezések s leírások gyűjteménye. Elmondhatni csak beletekintésre is, de ismerve Eötvös Károlynak belletrisztikus képességeit, hogy oly vonzóan rajzolni — kivált a régiebb, eredetibb magyar társaséletet — s úgy „olvasatni magát” Jókain kívül alig képes valaki más, egész elbeszélő-irodalmunkban. A „Balaton körül” egész léghőre is még fokozza a kiváló erejű író megkapó tulajdonságait, úgy, hogy e két kötet a legjobb ízű, üdítőbb olvasmány tiszta zamatoságával, népi hamisítatlanságával kivált valószínű oázist képez a mai elkorcsosult, affektált kozmopolitizmusban nyavalygó irodalmi sivatagban — de reméljük, e nemzetietlen irány megutáltatásához, lejáratásához is hozzá fog járulni az olvasók izlésében. Már csak ez érdekből is visszatérünk még részletesen a nagy fel-tűnést keltett műre.

* **A pozsonyi színház újabb botránya.** A pozsonyi városi színházban uralkodó áldatlan állapotokat élénken illusztrálja az az újabb botrány, a mely élénken foglalkoztatja a színházi köröket. *Relle* Iván igazgató „New-York szépe” előadásán, a darab szerkesztésének ellenére, egyszerűen felcserélte az ének-számokat azért, mert ezzel kereskedni akart a színház egyik — hölgytagjának. *Polyár* Károly, a ki a darabot rendezte, tiltakozott az illetéktelen és oktalan beavatkozás ellen és így történt meg az, hogy *Polyár* másnap beadta lemondását a rendező tisztségéről. *Relle* két nyelvű színházában most a magyar darabokat minden rendező és rendezés nélkül adják. Tegnap este aztán a közönség tüntetést rendezett *Polyár* mellett. Kiléptek sokáig tapsolták, harmadik felvonásbeli kuplóját pedig számtalanszor megismételtette.

* **A Műcsarnok téli kiállítása.** A téli kiállításra bejelentett művek beküldési határideje tegnap este 5 órakor járt le. A bejelentett 1121 műtárgyból beérkezett 1021, a mely számra név is tetemes növekedést mutat az előző évekhez képest. A kiállítás zsűrije ezek közül visszautasított 347 művet, így tehát a megmaradtak is igen tekintélyes számmal gazdagítják a téli tárlat anyagát. A Képzőművészeti Társulat legutóbbi igazgatósági ülésében ismét egy újítást hozott be. Megszüntette ugyanis az eddigi műlapokat és helyettük egy,

a Figaro Salon mintájára készülő díszes füzetet fog tagjainak kiadni. Az első ilyen füzet a téli kiállítás után fog megjelenni, tartalmazván a téli kiállítás 50 jelesebb művének kitűnő másolatát megfelelő szöveggel. E kitűnőnek ígérkező újítás egyúttal a társulat vidéki tagjainak várakozását is igyekszik kielégíteni, azonban a fővárosi tagok igényeinek is jobban meg fog felelni.

* **A Magyar Földrajzi Társaság** e hó 22-én, csütörtökön délután 5 órakor az Akadémia heti üléstermében felolvasó-ülést tart, melynek tárgyai: 1. dr. *Erődi* Béla elnök: A transz-szibériai vasutról. 2. *Kiszely* Károly vendég: Egyiptom ó-kori földrajzából.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A koronaügyész hatásköre.** *Tarnai* János dr. kuriai bíró a Magyar Jogászegyletben előadást tartott a koronaügyész hatásköréről, melyben arra a következtetésre jutott, hogy a koronaügyésznek nincs joga az ügyész-bejelentette semmisségi panaszt visszavonni; azzal a fölfogással szemben, hogy a koronaügyész véleményét abban a tételben foglalja össze, hogy a koronaügyész állampolgári funkcionárius, a ki a törvény alkalmazásában a tévedés kikerülésére kell hogy törekedjék, nem pedig a vádhoz fűződő állami érdek képviselőjére. Az érdeklődéssel fogadott fölolvasáshoz hozzászólt *Hammersberg* Jenő koronaügyész, *Tóth* Gerő és *Székes* Ferencz kuriai bíró, *Katona* Béla koronaügyész-helyettes. Végül *Vélesy* elnök mondott köszönetet a fölolvasónak.

§ **Bajba került ügynök.** *Rusz* Juon és *Osztafia Schwarz* Náthán ügynöknél gépeket rendeltek 200 forintért, de később megrendelésüket oda módosították, hogy a gépek lehetnek valamivel drágábbak is, de legyennek jobb minőségűek. Így történt, hogy *Ruszék* 225 forintért kaptak gépeket s azokat elfogadták, a nélkül, hogy az árat kifogásolták volna. De mikor fizetni kellett volna, a fizetést azzal tagadták meg, hogy *Schwarz* a váltókat a megállapodás ellenére töltötte ki. Így került *Schwarz* magán-okirathamisítás büntetése miatt a vádlottak padjára. A bíróság védekezését, hogy ő korrektil járt el és csak azt tette, a mit megrendelői akartak, elfogadta, és a védő védbeszéde után fölmentette.

§ **Ereszsenek a mamához,** ezeknek a szavaknak köszöni a kis 12 éves *Schlenger* Nándor, hogy a lopás vádja alól fölmentették. A kis ipse ugyanis a szomszédéktól két galambot csent el és a törvényszék lopás miatt 2 napi fogházra ítélte. Az elnök természetesen az ítélet kihirdetése után megkérdezte, hogy felebbez-e, mire a kis bűnös sirva fekiáltott: „Ereszsenek haza, a mamához!” A kir. tábla ezen szavakból kifolyólag a gyermeknek a büntetőjogi felelősségre való éretlenségét állapította meg és az alsó-bíróság ítéletét feloldván, a gyermeket fölmentette.

§ **Ékszer-szarkák.** A budapesti törvényszék előtt ma kezdődött meg az a tárgyalás, a mely hivatva van a főváros egyik legveszedelmesebb betörő bandája felett itélkezni. A banda tagjai majdnem mind olyan emberek, a kik életük javarészét már börtönben töltötték. *Liebermann* Gyula, *Scheny* Aladár, a kit most is a börtönből kerültek ide, továbbá *Glancz* János, *Wohl* Samu és *Ellinger* Náthán voltak a működő tagok, míg az értékesítést és orgazdaságot a 63 éves és nyomorék *Liebermann* Sándor, *Kohn* Lipót, *Rössler* Zsigmond, *Lusztig* Ferencz és *Lusztig* Margit eszközölték. A mai tárgyaláson a *Rössler* Miklós, *Rákosi* Jenő és *Markovics* Dávid kárára elkövetett ékszerlopásokkal foglalkozott a törvényszék. A kihallgatáson, *Ellinger* és *Lusztig* Margitot kivéve a vádlottak mind beismerésben vannak. A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar bor veszedelme!

Nagy veszély fenyegeti a magyar szőlősgazdákat. Arról van szó, hogy Romániából tömérdek sok szőlőt csempésznek be a határon, melyből itt Magyarországon bort szürnek és ezzel a rendkívül olcsó borral nyomják a magyar származású bor árát.

Első pillanatra nehezen tekinthető át e körülménynek a hordereje, de ha meggondoljuk, hogy hány százezer magyar családnak a megélhetése forog kockán, akkor el kell tekintenünk attól a pillanattól haszontól, hogy néhány krajczárral olcsóbb bort ihassunk. Nagy nemzeti és gazdasági érdek szól a mellett, hogy a magyar bortermelést, melyet oly sok csapás sujtott, főként az utóbbi időben és a melyet csak nagy anyagi áldozattal sikerült úgy, a hogy talpra állítanunk, megvédjük minden jogtalan támadástól. Mert, hogy tényleg jogtalan a támadás, azt az alábbiak bizonyítják.

A „Borászati Lapok” legutóbbi számában igen veszedelmes üzemekről rántja le a leplet. A kormány ugyanis azért, hogy a Székelyföld olcsó szőlőhöz juthasson, engedélyt adott arra, hogy ötkilós ládácskákban — azonban kizárólag határszéli és friss állapotban történő fogyasztásra — ládánként 24 fillér vámért Romániából szőlőt hozassanak.

Mi sem könnyebb dolog, mint a kormánynak ezt a kedvezményét visszaélésekre kihasználni. A határszélen egész vállalatok keletkeztek, melyek a kilónként 4 $\frac{1}{2}$ fillér vámmal behozott szőlőből bort préselnek és ily módon rendkívüli eszközökkel befolyásolják a magyar bor árának alakulását. Ez a befolyásolás csak káros lehet, mert a román határon szinte elképzelhetetlen mennyiségben kapható a szőlő, kilogrammonként 2—3 fillérért. Sőt egy Negroponti nevű, dúsgazdag román határszéli birtokos is megneveznek, mint a ki egymaga 28.000 korona értékű szőlőt adott el, a határon tul szállítva és elvámolva, kilogrammonként 10 baniért (92 fillérért). Egy nagyváradai cég immár 40 vagon bort készítettett Romániából behozott szőlőből.

Tehát nem szórványos esetekről, hanem rendszeres üzelmekről van szó, mely ellen a törvény erejével kell — és pedig minél hamarosabban fellépni.

A román határon iparszerűleg gyártják jelentékeny vállalatok az ötkilós szállításhoz alkalmas ládákat, melyeket hetenkint egynéhányszor lehet felhasználni az ide-oda szállításra.

Erélyes és sürgős intézkedésre van szükség. Nem szabad engedni azt, hogy egy kis körre szorított vidéknek nyújtott kedvezményt idegen államok alattvalói, a honi törvények megkerülésével, saját anyagi hasznukra kihasználják.

— **A párisi mezőgazdasági kiállítás itthon.** Minél jobban közeledik a mezőgazdasági kiállításunk Párisban bemutatott részének itthon való bemutatása, annál nagyobb dimenziókat ölt az érdeklődés. Az állami intézmények teljes és csonkítottan kollektívai mellett, majd minden magán kiállítónk itthon is részt fog venni. Így legújabbban a kisszántói malmok kollektív kiállítása, Telesi Arvéd gróf a mezőgazdasági csoport részére, Scherg

Lőrincz, Kendeffy Lajos, ifj. Chotek Rudolf gróf, Polnisch Árpád, Wass Jenő, gróf Eszterházy Miklós, gróf Festetics Tasziló, Sugár Sándor, Dáni testvérek, gróf Pongrácz Ferencz a vadászati csoport gazdagságára ajánlották föl Párisban bemutatott tárgyaikat. A kertészeti csoportban Dreher Ignác és fia, Esterházy Ferencz gróf, Hein János, Klósz György, Mauthner Ödön, Peiz Armin, Kohonczy Gida, Varga Sándor, Körösy Mihály, Padlicska István jelentették ki készségüket, hogy párisi kiállításuk a magyar szemek gyönyörködésére szintén közszemlére tésenek. Párisban most van folyamatban a csomagolás s miután ennél tekintettel vannak a jelentkezésekre, kívánatos, hogy a kik még nem nyilatkoztak, ha vajjon kiállított tárgyaik Budapesti kiállítók-e, ezt mielőbb tegyék meg. A kiállítás iránt már most olyan érdeklődés van, hogy nagyobb vidéki városokban társaságokat szerveznek, hogy együttesen nézik meg a kiállítást.

Ipargyakorlatok. A kereskedelmi miniszter intézkedéséből kifolyóan a M. Kir. Technológiai Iparmúzeum az 1900—1901. téli időszak alatt az épület- és butoraszatlosok, továbbá az épület- és géplakatosok, kovácsok, bádogosok és rézművesek, valamint az aranyozók és mázolók számára gyakorlatokat rendez. A gyakorlatok november hónap 20-án kezdődnek.

Időjárás.

Nálunk tegnap is csak az ország nyugati felében voltak esőzések, jobbra 5 mm. alatti mennyiségben. Egyébként az idő borus vagy ködös és a hőmérséklet nálunk is még mindig szokatlanul magas.

Jóslat: Borus vagy ködös és enyhe idő várható, helyenkint kevés esővel.
Hőmérséklet: Budapest 8-2, Ó-Gyalla 8-6, Zágráb 7-9, Szolnok 8-0, Szeged 4-7, Kolozsvár 4-0, Bécs 7-6, Róma 12-5, Berlin 4-6, Páris 3-7, Szent Pétervár 7-0.

Budapesti gabonatözsde.

Lanya kedvezőtlen alapirányzat mellett 10.000 mm. buza kelt el majdnem változatlan áron. A legmagasabb ár 7.82 és fél K., a legalacsonyabb 6.80 K. volt.
Egyéb gabonaművek közül rozs 6.85.

tengeri 4.57 és fél és zab 4.87 és fél—5.60 koronán került eladásra.

4 és fél órákor a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza áprilisra	7.55—7.56
Buza okt.-re	7.78—7.80
Magyar buza okt.-re	7.74—7.75
Rosz áprilisra	7.22—7.23
Tengeri máj.-ra	5.03—5.04
Zab áprilisra	5.59—5.60
Repce aug.-ra	13.—13.10

Budapesti értéktözsde.

Kezdetben gyenge volt a mai értéktözsde hangulata is. Csak vasutak iránt mutatkozott némi érdeklődés. Az áruk fokozatosan, de kevéssel hanyatlottak. Később némileg magasabb árfolyamok keletkeztek. jobb berlini jegyzések következtében. Általában véve csupán itt-ott volt élénkebb üzlet.

A helyi értékek piaca gyenge és az áruk forgalom nélkül is kevéssel hanyatlottak.

Valuták és ércváltók valamivel szilárdabbak.

A 4 órai zárhatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény	658.—
Magyar hitelrészvény	671.50
Leszámitoló	428.—
Rimamurányi vasműv.	486.—
Osztrák-magyar-államvasut	656.—
Közuti-vasut	593.—
Városi villamos vasut	275.—

Állatvásár.

Kőbányai sertésplaz. November 20-án. Fialat nehéz (páronként 320 kgron felüli súlyban) 96—98 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 klg.) 96—97 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kgrig terjedő súlyban) 96—98 fillér. Szerbiai. Nehéz (páronként 260 kgron felüli súlyban) 93—95 fillérig. Közép (páronként 240—260 kgr. súlyban) 92—93 fillérig. Könnyű (páronként 240 kgrig terjedő súlyban) 90—92 fillérig. A sertésüzletirányzata változatlan.

Budapesti borjuvásár. November 20-án. Felhozott élő borju 227 drb, leölt borju 4 drb. Növendékmárha 40 drb, — drb élő és — db leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 80—90 fillér, kivételesen 94 fillér. Másodrendű 62—72 fillér. Leölt borjukért 115—124 fillér. Másodrendű 40—46 fillér. Silányabb 31—38 fillér kgrkint. Lanya irányzat mellett az üzlet vontatott, az áruk kgrkint 4 fillérrel csökkentek.

REGÉNYCSARNOK.

Kormorsky Ján.

Lengyel novella.

(Vége.)

A golszawai park fái egyformán fognak altatót szuttogni apának és fiának. Tavasz jön, tavasz mulik, a hó is lehull majd, de három szivben sohasem tér vissza a régi nyugalom.

Kormorskyné, Napoleon és Mária mindig úgy érezték, mintha a halott vádolná őket.

Most érezték csak, mennyit vétkeztek az elhunyt iránt, a ki oly jó, oly nemes volt és életében mindig csak szenvedés jutott osztályrészül.

Csak szeretetre, egy parányi szeretetre vágyott mindig, és éppen ezt tagadták meg tőle, pedig megérdemelte volna, hogy szeressék,

mert Istennek és embernek egyaránt tetsző, nemes, derék ifju volt.

Az anya bűnbánata és fájdalma azonban nem ébresztették föl többé az Urban csöndesen nyugovót.

Szegény Ján! Csak halálában találta meg azt, a mire életében mindig vágyott, a szeretetet.

Kormorskyné lelkileg megtörve élt tovább, gondolatai egyre a halottnál voltak és nem fárad el róla beszélni, öt folyton emlegetni.

— Olyan jó volt — olyan kedves az én drága fiam — az én kedvencem!

Igy beszélt csupán Jánról most, a kihez életében nem volt egy jó szava, a kit nemrég háttérbe szorított.

A Kaniowszky-lányok most majd minden idejüket az öreg, vak aszszonyánál töltötték, különösen Zenóbia.

— Beszélj Jánról, hiszen te úgy szeretted! — mondá neki gyakran az öreg, világtalan asszony.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok vissza nem adatnak. Névtelen levelekre nem válaszol a szerkesztőség.

Szilágyi János urnak *Tolna-Fácánkert.* Az országban jelenleg levő szénkéneg-raktárak: A) *Allami raktárak:* 1. Erdőszegezen, kezelője az erdiószegi vincerellérskola igazgató-sága. 2. Ménésen, kezelője a ménesi vincerellérskola igazgató-sága. 3. Tarczalon, kezelője a tarczali vincerellérskola igazgató-sága. B) *Bizományi raktárak:* 4. Budán, III. ker., kezelője a Föld- és Szőlőművesek Egyesülete. 5. Budafokon, kezelője a község előjárósága. 6. Egerben, kezelője a városi tanács. 7. Esztergomban, kezelője a városi tanács. 8. Gödöllőn, kezelője a Gödöllői Borászati Egyesület. 9. Kap s váron, kezelője a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület. 10. Keszthelyen, kezelője a Keszthelyvidéki Gazdakör. 11. Medgyesen, kezelője a városi tanács. 12. Moóron, kezelője a község előjárósága. 13. Pápán, kezelője a városi tanács. 14. Pécsen, kezelője a városi tanács. 15. Sopronban, kezelője a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület. 16. Szegvárdon, kezelője Tolna vármegye fillokszera-bizottsága. 17. Tapolczán, kezelője a Balatonvidéki Fillokszera Ellen Védőkező Egyesület. 18. Tatán, kezelője a Komáromvármegyei Gazdasági Egyesület. 19. Vácson, kezelője a városi tanács. 20. Veszprémben, kezelője a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület. Egy mm. szénkéneg ára 30 korona.

SZÍNHÁZAK.

(Szerda, november 21-én.)

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Tékozló apa.

Szinmű 5 felv. Ifj. Dumas után fordította Fái J. Béla.
Kezdeté 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

V Á R S Z I N H Á Z.

Nincs előadás.

NÉPSZÍNHÁZ.

Először:

Asszonyháboru.

Énekes bohózat 3 felv. Irta Gerő Károly. Zenéjét szerette Barna Jenő.
Kezdeté fél 8 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

Énekek éneke.

Dramolett 1 felv. Irta Felice Cavallotti. Magyar színre alkalmazta Radó Antal.

Utána:

A farkas.

Népdrama 2 felv. Irta Giovanni Verga. Fordította Radó Antal.
Kezdeté fél 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Az asszonyregement.

Látványos, zenés bohóság 3 felvonásban. Irta Reiner Ferencz. Zenéjét szerette Rosenzweig Vilmos.
Kezdeté fél 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

K I N A.

3 részben, 200 vetített képpel. Irta Weiss Róbert.

Taku bombáztatása.

Nagy mozgófényképen kerül bemutatásra.
Kezdeté 7 órákor.

Blaha Lujza

koronás arany érdemkereszttel kitüntetett művésznők sajátkezüleg aláírt élethű

arczképe

50/66 centiméter nagyságban kapható a

„Magyarság” kiadóhivatalában.

Ára 2 korona.

Arany érdemkereszttel kitüntetett művésznők sajátkezüleg aláírt élethű

moruan lesütötte fejét és ő is távozott.

Csöndes léptekkel indult el a tavaszias bűbájban pompázó vidéken, végig a zöld mezőn, a rügyezni kezdő nyírfák alatt.

Reggel esett az eső és még most is ott remegnek a kristálytisza cseppek fűvön, levélen. A megszakadt felhőkön át ismét látszott a tiszta, mély, intenzív kékségű ég.

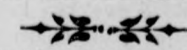
Napoleon megállt.
Hosszan, hosszan elmélázott és aztán homlokát végigsimítva, nagyot sóhajtott:

— Mindennek vége!

Az égen felséges szivárvány támadt, mintha hirdetni akarta volna, hogy béke legyen ég és föld között... mintha hirt akart volna mondani Isten kimerithetlen jószágáról, kegyelméről, hirt az örök élet üdvéről, mely kibékít, kiengesztel a világ mulandó örömei és fájdalmiért...

Herczeg és Horvát

Budapest, Kerepesi-ut 52. szám. Adria-szállóval szemben.

A főváros és vidéki közönség egyaránt érzi a rossz pénzügyi viszonyokat! Jelszó: Takarékoskodni kell!

Erre nálunk van alkalom, mert még eddig nem létezett árért adunk el

3.50 frt Szörme gallér	10 frt és följebb Angol ruhakelmék	65 kr.-tól 2.20 frt
4.35 frt Selyem utcai ruha	25 frt Páplán, legjobb fajta	4 frt
10—15 frt Pongis selyemruha	15—20 frt Selyempáplán minden színben	8.50 frt
9—17 frt Elegáns őszi kabátok	5—10 frt Függönyök két ablakra	2.40 frt
5 frt Legelegánsabb gallérok	4—20 frt Ágyterítő 3 darab	5 frt és följebb

 Gyászuhanak négy óra alatt elkészítetnek.

A Jog, Törvény és Igazság!

fénykorában is tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bevásárlásaival tisztelem felkeresni kegyeskedjék, mert elvem még mindig jó minőségű árut igen jutányos árért adni.

Külföldi kezelt revolver 6 lövető Lefochous.
7 mm. 9 mm. 12 mm.
2.50 kr. 3.50 kr. 4.25 kr.
Angel buldog 6 lövető finoman nikkelezva.
7 mm. 9 mm. 12 mm.
3.50 kr. 4.50 kr. 5.25 kr.

Tajték-pipa új ezüst kupakkal
jótállás mellett drbja 2.50 kr.
nagyobb 3.50 kr.

Gratiósa esernyő kitűnő sző-
vetből drbja 1 frt.
nyerselyemből drbja 2 frt.

Tajték-pipa új ezüst
kupakkal jótállás mel-
lett drbja 1.50 kr.

Sakkjáték teljes készlet 1 frt, nagyobb 1.75 frt.
Vidékre utánvétellel, nem megfelelő kicseréltetik.
Számos megrendelést tisztelettel kér

FELDMANN ANTAL versenybazára Budapest, Kerepesi-ut 50.

francia double-
óraláncz 1 forint.

Csont-domino teljes játék 1 frt.

Alapított 1850.

LÖWY SÁNDOR Feldmann S. utóda

Budapest, VI., Eötvös-utca 23/a.

Paplan, matracz és rouletta gyártmányainak
árjegyzéke,
Rouge-paplanok.

I. sz. 3 zsinóros, 105/155 cm. kor. 2.70
II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 3.10
III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 3.50
IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 4.—

Secunda satin-paplanok.

I. sz. 3 zsinóros, 105/155 cm. kor. 4.40
II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 4.80
III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 5.40
IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 6.—

Prima satin-paplanok, egy szélben.

I. sz. 3 zsinóros, 105/165 cm. kor. 5.20
II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 5.80
III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 6.70
IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 7.30

**Atlasz-paplanok minden színben 14
koronától feljebb.**

Matraczok jó minőségű csinvat-vászonból.

Volin-töltéssel kor. 7.— és 7.60
Tengerifü-töltéssel kor. 8.40 és 9.20
Afrique-töltéssel kor. 9.60 és 11.—

**Lószőr-matraczok jó fajta Köper csin-
vatból 24 korona és feljebb.**

Hoffmann Károly utód.

elvállal

diszes és egyszerű temetések rendezését.

Fa, érc- és kettős-koporsók, sírkoszorúk és
halotti czikkek elismert, legjutányosabb árak mellett.

BUDAPESTEN { IV. ker., Váci-utca 45.
VI. k. Nagy-Mező-u 10.
IV. ker. Molnár-utca 35.

Szőlőoltványok

és európai gyökerez szőlővesszők.

**Szokványminőségben teljes jótállással, faj-
tisztán és minden hibától mentes. A melyen leszáll-
ított árákról, az előleg nélküli megrendelésről a szok-
ványminőségtől csak csekély részben is eltérő oltvá-
nyoknak saját költségemen visszavételéről az ingyen
és bérmentve küldendő árjegyzék nyújt teljes és ki-
merítő felvilágosítást.**

Ripária-Portális (valódi Gloire de Montpellier).
Rupestrin-Monticola (azonos és teljesen faj-
tisztá).

Élőkerítés (élősvény) csemeték. **Gleditschia.**
— (Koronatövis, Krisztustövis vagy tuskéslepényfa.)

**Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldet-
nek. Ezen katalógus megszerzése minden birtokosnak
igen érdekben áll, még azoknak is, kik rendelni sem-
mit nem akarnak, mert benne nemcsak az árak jegy-
zéke foglaltatik, hanem számos oly közlemények, me-
lyek a gazdának nagy szolgálatot tesznek. — Tartal-
mazza ezeken kívül az összes szőlőfajok leírását, ter-
mőképességét, vidékenkénti viselkedését, metszését, be-
tegségeikkel szemben ellenálló képességét és más gyar-
korlati tudnivalókat. Ugyisint az **Élősvény tele-
pítés** rendkívüli eredményeit, melyek minden gaz-
dára nagy előnnyel bírnak. — Cím: **Érmelléki első
szőlőültetvény-telep. Nagy Gábor, Nagy-Kágya, u. p.
Székelyhid.****

Tüzifa árjegyzék.

	4 méter	2 méter
I ^a Bükkhasábfa	17 frt	9 frt
I ^a Tölgyhasábfa	18 frt	9.50
I ^a Cserhasábfa	19 frt	10 frt
I ^a Gyertyánhasáb	20 frt	10.50
Dorongfa	16 frt	8.50
Puhafa	14 frt	7.50

Rövidre aprítva, házhoz szállítva, behordva.
Megrendelhető személyesen v. levelezőlapon

CILCER BÉLA tűzifaraktárában
Budapest, V., Visegrádi-utca 60.

Zsebórák

5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók

POLGAR KÁLMÁN
órá- és ékszer-tüzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

Diszes ingaórák.

Dívalos ékszerek.

Az egész test megszabadul a kóroanyagától és az
idegek megerősödnek, ennél fogva **utóbajok ki-
vannak szárva.**

Ideg-, vér- és hőrbetegségeket,

gyengességi állapotot
sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. Palócz v. kórházi orvosa
speciálista

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.
Rendelés d. e. 10—11-ig és d. u. 3—6 óráig.
Külön férfi- és női osztályok. Levélre ki-
merítő válasz.

10,000 forint tiszta haszonra

a legkisebb kockázat mellett
mindenkül szert tehet, a ki tagul lép be, egy
egész Ausztria-Magyarországon megenge-
dett biztos értékpapírok kihasználására

alakult egyesületbe.

Havi részletfizetés 6 frt, félrészlet 3
Tagsági feltételeket ezen szigoruan szolid intézményről
ingyen és bérmentve kérésből
(levelek 15, levelező-lapok 10 krajczár)

AMSTERDAM, a Commerce & Creditbank
Nicolaas Witsenkade 13. igazgatósága.
Keresetnek megbízható képviselők.

GUMMI

és halhólyag különlegességek,
valódi francia és angol gyártmány, teljesen
biztos és ártalmatlan. Tucatja: 1, 2, 3, 4, 5,
6 forintért. Pessarium oclusivum 1.50 frittől
2.50 frittig. Kapható a

Magyar Orvosi Múszertárban
Budapest, Kerepesi-ut 32. szám,
a Rökus kórházzal szemben.
Árjegyzék ingyen, zárt borítékban.

Olosó! Szolid! Olosó!

Remek nászajándékok

legdusabb választékban

Rothausser M. Ignác és Fiánál

Budapest, VI. ker., Király-utca 6.

Az üzlet helyszüke s a raktár tulzsufolása miatt leszállított árak!!!

Disztárgyak, — thea asztalok, — etagerek, — bőrárak, — bronz- s majolika-tárgyak, — játékaruk, — francia babák stb., továbbá gyári raktár valódi
alpakka és chinai-ezüst-árak leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

bámulatos olcsón adatnak el. Baba javítások elfogadtatnak.

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

KIS HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

A kis hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fill., vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül. A kis hirdetésekbe a címet és lakást is bele lehet tenni minden külön díjazás nélkül. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli 'udakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beiktatott. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát. Kis hirdetések fölvetetnek a kiadóhivatalban. IV., Vármegye-utca 11-13.

Kereskedelmi

és
Iparkalauz.
Beszerzési források.

Czimbalmaim,

melyek az illetékes zenekapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 frttól különböző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a czimbalmának pedálján és belső szerkezetén utólréteget találmányom van, így javításokat és átalakításokat is elfogadok, a hang javulásért és tartóságért kezeskedést vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 42. sz.
és Vörösmarty-utca
16. szám.

Árjegyzéket bérmentve küld.

Tengerifü 3 részü csinvatmatracz 3-50 kr. 2 személyes atlasz cachemir-paplan 3-50 kr (varrás nélkül), négy gombhosszu finom nyulekony bőrkeztü 78 kr. Szövött tiszta selyemkelme mint Taffet és brocat átlag 88 kr.

Kapható, míg a készlet tart. Steiner Simon versenyruházában Király-utca 34. sz. a. Kérem a címre ügyeln!

Reinthal Anna

nőruha-készítési és szabászati intézete

Budapest,

IV., Múzeum-körút 15.

Mindenféle női ruha elkészítése elvállaltatik, ugy-szinte fehérnemű és hímzési munka jutányos ár mellett. Tanulóleányok felvételnek 3 frt havi tandíjért.

Kivánatra jutányos részleltetés mellett.

10 forintért

tanítók hölgyeket rajzolni, varni, szabni kezeség mellett.

Hoffmann Karola

műszabászati és varrótanintézete

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 23.

Vidékre írásbeli tanfolyam.

Ugyanott elegáns ruhák készítése is elvállaltatik.

Első magyar budapesti
cipő gyors javító-
intézet

Budapest,

VIII., Kerepesi-ut 57. sz.
Mindennemű cipőjavítás
gyorsan, szolidan és leg-
jutányosabban.

Egyhazi szerek,
lobogók, képek és könyvek
legolcsóbban kaphatók:
Szüts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág-
utca 2. sz.

Első magyar betűn-
tőde részvénytársaság
Budapest, Dessewffy-utca
32. sz. Könyv- és címír-
sok. Rézlenia gyártás. Me-
chanikai műhely.

Kitünő,

valódishékelykonyha.Ebéd,
vacsora 20 forintért, a Fe-
hérló szálloda éttermében.
Ürmösinel, Kerepesi-ut.

Legolcsóbb bevásárlási
forrás!

Dr. WEISZ LAJOS

BUDAPEST,

VII., Kerepesi-ut 22.
(Telefon-Hirmondó épület).

Saját gyártmányu
férfi- és nőruha nagy
raktára.

Mérték szerinti megrende-
lések a legújabb divat szer-
int a legjobb minőségű
kül- és belföldi gyapju-
szövetekből a lelegegán-
sabban eszközöltetnek,
feltűnő olcsó árak
mellett.

„Lucifer“

alágyujtó

Maleczky szabadal-
ma. Legjobb, legkényel-
nesebb és legolcsóbb. —
Alágyujtóhoz la tel-
jesen felesleges. Szá-
zankint 90, 160, illető-
leg 260 fillér. 2 koroná-
tól kezdve házhoz szállit-
tatik. Gyári főraktár: VII.,
Rottenbiller-utca 15. Vi-
szontelárusítónak árendé-
mény.

Karácsonyi és újévi
ajándékok

legolcsóbban kaphatók

Lövy P.

„Arany-forráshoz“

ozmált óra- és ék-
szer-üzletében,

mely csak egyedül
Károly-körút 26. sz. a.
létezik.

Svájci órák: Nickel re-
montoir óra lánczczal 1 frt
19 kr. Aczél rem. óra 2
frt 90 kr. Ezüst rem. óra
3 frt 90 kr. Tulla rem. óra
4 frt 50 kr. 14 karatos
arany rem. női óra 8 frt
90 kr. Nagy raktár min-
dennemű ékszerekben. Tö-
rött vagy régi aranyat a
legmagasabb árban veszek
vagy becserelek. Kivánatra
árjegyzék ingyen és bér-
mentve, vidékre megrende-
lések csak utánvét mellett
eszközöltetnek.

Butor.

Saját készítményű kárpitos-
és asztalos-butorok legol-
csóbban kaphatók. VII.,
Garai-utca 44. a ké-
szítőnél.

Magyarország
leghírnevesebb
ásvány-gyógyfor-
rásai a

Bikszádi

gyógyit mint a
drága Selters. A
Sztójhai

azonos a Karls-
badival.
Bérlők: Almer
Lajos és Károly,
Nagybánya.

Bruck Zsigmond
nagy aruháza kész női-
ruhákban.

Kerepesi-ut végén 75.
szám, sarok.

Téli kabát 6.50, 7.50 és
feljebb Flanel pongyola
3.80. Flanel ingbluz 98.
Szövet flanel ingbluz 160,
180. Cazán (posztó) ing-
bluz fekete és sötét kék
1.80. Bordó selyemmel hi-
mezve 2.50, 2.80. Bruck-
féle szövetaljgrázi posz-
tóból 1.90. Szövet utcai
ruhák orosz szabásu grázi
posztóból 4.40.

Képes árjegyzéket bér-
mentve küldöm.

Képes

leve-

lező-

lapok.

Naponta ujdonságok.

Nagybani árak

viszonteladónak. Árjegy-
zék ingyen és bérmentve.

Leitner M. L. és fia

papírkereskedésben,

BUDAPEST,

V., Váci körút 18. sz.

Buday és Mészáros

férfi-szabó cég

V., József-ter 1. sz., II. em.
ajánlja magát elegáns uri-
ruhák, sport- és lovagló-
kosztümök, magyar disz-
ruhák és libériak legfino-
mabb szövetekből való
elkészítésére.

Butorok.

Nagy kredencz, szőnyeg-
diván, kisebb diván, szek-
rények, ágyak, asztal, cea-
ládi viszonyok miatt min-
den árért darabonkint is
eladók. Vas-utca 7. ajtó
14. 7593.

Butor.

Alig pár hétig használt
hálószoba-butor, asztal,
székek rögtöni elkölözés
miatt sürgősen eladó. Sán-
dor-utca 38. földszint 10.
7592

Butoriparosok,

Nemes és Lengyel Bu-
dapest, IV., Keoske-
móti-utca 6. sz. I. em.,
ajánlják dusan felszerelt
raktáraikat, sajátkészítme-
nyű fa- és kárpitos mun-
káiban.

Női ruhát

olcsón készítek házánál, Ben-
czik Juliska, Kisfaludy-
utca 16., I. em. 11. 5112

Bőr-, viaszkosvászon

és

LINOLEUM-KÜLÖNLEGESSEGEK

GYÁRI RAKTÁRA

NEUMAYER LIPÓT

Budapest, VI., Váci-körút I. az „Anker-udvar“ mellett.

Árvácskának.

Szerencsésen megérkeztem.
Egészséges vagyok. Az il-
lető helyen szívesen fogad-
tak és biztató ígéretet tet-
tek. Imádkozok a sikerért,
de ha el maradna, sem-
miben sem változik
7591 Bem apó.

Nem kell részletre

BUTORT

vásárolni nagy árért, mert

Egri Mór

butorgyáros

Gyár-utca 19. szám

(Ó-utczával szemben).

Saját készítményű bu-
torait minden minőségben,
minden elfogadható árban
juttatja a t. vevőközön-
ségnek.

Vidékre osomogolás
legnagyobb pontos-
sággal eszközöltetik.

Lőszormatracz

3 részü 15 kg. súlyban
csinvatból 14 forintért
kapható, míg a készlet tart.
Budapest, IV. ker-
Teréz-körút 36. sz. r
kárpitosaál

Női ruhákat

olcsón készit házánál és
házon kívül Léka József,
IX., Ferencz-ter 11., II. em.
25. Levelezőlap-meghívásra
házhöz jövök. 7566

Kispesten

Petőfi-utca 22. számú ház
szabadkézből eladó. Érte-
kezhetni ugyanott a tulaj-
donosnál vagy a kiadóhi-
vatalban. 5860

Andrássy-ut 51. sz.

II. emelet 20. ajtó alatt
egy uri lakás, mely 3 szo-
ba és konyhából áll, és
mely irodának is kiválóan
alkalmas, december 1-se-
jére kiadó. 5864

Egy jó varrónő

ajánkozik jutányos áron
házaikat varni. Luther-
utca 1/c., I. em. ajtó 4.

Keresek

megvételre 6-8 lőerejű
használt gőzeséplő garni-
turát, Kris Gáspár Vigvár
p. Rakovicz. 7588

Tisztességes

házaspár, egy gyermek
szoptatása és tisztántar-
tásáért lakást kaphat. Hol?
megmondja a kiadóhivatal.
7585

MINDENKI

rendelje meg a század leg-
hasznosabb könyvét: a

Kereskedelmi

Vegyészet.

A Kereskedelmi Vegyészeti
nélkülözhetetlen

mindeu gyáros, fűszer- és
vegyeskereskedő, szatócs,
illatszerész, gyógyszerész,
orvos, föld- és szőlőbirto-
kos, kertész, czukrász,
korcsmáros, vendéglős, pá-
linkamérő, fodrász, aszta-
los és egyáltalában min-
den kereskedő, iparos és
minden intelligens egyén-
nek.

Utmutatásainyománbár-
ki tekintélyes mellékjöv-
delemre tehet szert

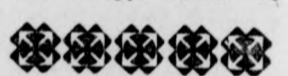
Keresetnélküli egyének-
nek könnyű és becsületes
munka árán biztos és
kényelmes keresetforrást
nyújt.

Tanításai nyomán min-
den háztartásnál óriási
megtakarítások érhetők el.

A könyv legújabb kiadá-
sa 2 korona 40 fillér, vi-
dékre portómentes bekül-
désével 2 korona 75 fillér
kedvezményes árért meg-
rendelhető a

„MAGYARSÁG“

kiadóhivatalában Budapest,
IV., Vármegye-utca 11-13.

Magyar szentkép-vállalat.

Valláserkölcsei és közgazdasági jelentőséggel bíró vállal-
kozásunk sok ezer példányban elterjesztett emlékiratának
hatása fölött örvendve, a velünk egyformán érző és szándé-
kunkat megértő t. megrendelőinket értesítjük, hogy a magyar
ipar életrevalóságaképpen megindított szentkép-vállalatunk
egyelőre a következő új képekkel gazdagodott:

Szent László,

Szent Imre,

Angyali üdvözlés.

(A Mária-radnai templom oltar-
képe.)

Mind a három Roskovics eredetijei
után, a két első 32 1/2 cm. széles és 50 cm.
hosszu, a harmadik 42 cm. széles és
62 cm. hosszú formátumban falidiszul;
továbbá imádságos könyvbe illő kisebb
alakokkal is, színes és fekete nyomással.

Készülőfélben vannak s nemsokára megjelennek, de
azért már is megrendelhetők a Zichy Mihály eredetije
után szintén falidiszre való

Szűz Mária és szülői.

A lurdi szent szűz.

(Utóbbi imádságos könyvbe illő.)

Eddig megjelent szentképeink:

Árpádházi szent Erzsébet és szent Margit,

nagy, közép és kis alakukkal méltó föltűnést keltettek és megérdemelt
pártolásban részesültek. Tizennégy színnel nyomtatott pompás kiállításuk nem-
csak áhítatot, de történeti vonatkozásuknál fogva hazafias érzést is keltenek.

Nagyformájú képeinkhez kemény paprkereteket is készítettünk s
ezekkel, valamint árjegyzékkel vagy fölvilágosítással is készségesen
szolgálunk.

Werbőczy könyvnyomda részv.-társ.

(Budapest, IV., Vármegye-utca 11-13.)